

5rt Dosarul nr. 2ra-1089/22
2-21149307-01-2ra-08082022

Instanța de fond: Judecătoria Bălți, sediul central – N. Costăș
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

DECIZIE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Maria Scobioală,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Maria Scobioală împotriva lui Ivan Scobioală privind încasarea pensiei de
întreținere a copilului minor și a pensiei de întreținere a soției pe perioada
gravidității,

împotriva deciziei din data de 24 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
admis apelul declarat de către Ivan Scobioală, s-a casat parțial hotărârea din data de
16 decembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central cu emiterea în partea casată a
unei noi hotărâri,

constată:

La 07 octombrie 2021 Maria Scobioală a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ivan Scobioală, prin care a solicitat încasarea pensiei de întreținere
pentru copilul minor în mărime de 2 000 lei lunar, până la majoratul copilului, a
pensiei de întreținere pentru soția ocupată cu îngrijirea copilului până la vârsta de 3
ani și pensiei de întreținere pentru perioada gravidității în cuantum de 2 040 lei lunar.

În motivarea cererii de chemare în judecată Maria Scobioală a indicat că este
căsătorită cu Ivan Scobioală din 20 ianuarie 2019. Din căsătorie au un copil minor
xxxxx, născut la data de xxxxx.

Reclamanta a menționat că o perioadă de timp a locuit separat de Ivan
Scobioală, iar ultimul nu s-a implicat în cheltuielile legate de creșterea și educația
copilului, eschivându-se de la întreținerea lui.

Maria Scobioală a mai relatat că între aceasta și Ivan Scobioală nu a fost încheiat
un contract privind plata pensiei de întreținere pentru copilul minor, astfel,
reclamanta s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată. Reieșind din faptul
că Ivan Scobioală are venituri fluctuabile, nefiind oficial angajat în câmpul munci,
dar regulat pleacă la câștig peste hotarele Republicii Moldova, reclamanta a solicitat

încasarea pensiei în mărime bănească fixă de 2 000 lei lunar.

Totodată, reclamanta a mai indicat că copilul minor nu are împlinită vârsta de 3 ani, nu frecventează grădinița, prin urmare aceasta nu are posibilitatea să meargă la serviciu, mai mult ca atât, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată este și însărcinată, motiv din care solicită încasarea din contul lui Ivan Scobioală pensia de întreținere pentru soție, care se ocupă de îngrijirea copilului și pe perioada gravidității, în mărime de 2 040 lei sumă prevăzută de Biroul Național de Statistică necesară drept minim de existență a unui om matur.

Prin hotărârea din data de 16 decembrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a încasat de la Ivan Scobioală în beneficiul Mariei Scobioală pensia de întreținere pentru copilul minor xxxxx în sumă de 1 500 lei lunar, începând cu 07 octombrie 2021 și până la atingerea majoratului de către copil, s-a încasat pensia de întreținere a Mariei Scobioală pe perioada gravidității în sumă de 1 000 lei lunar, începând cu 07 octombrie 2021, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 540,0 lei, în rest pretențiile au fost respinse. (f.d. 27, 53-55)

Instanța de fond în temeiul art. 74, art. 75 și art. 58 din Codul familiei a concluzionat că pretenția Mariei Scobioală cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor este întemeiată deoarece, obligația de întreținere a copiilor comuni revine ambilor părinți, obligație ce presupune nu doar realizarea unor cheltuieli bănești lunare, dar și alte obligații și activități, care apar doar în procesul nemijlocit de îngrijire a unui copil minor.

Totodată, instanța de fond a menționat că Maria Scobioală, solicitând încasarea sumei fixe nu a demonstrat prin probe pertinente și concludente disponibilitatea financiară a lui Ivan Scobioală de a achita pensia de întreținere pentru copilul minor în cuantumul solicitat, astfel, dispunând încasarea sumei de 1 500 lei lunar.

Cu referire la pretenția privind încasarea pensiei de îngrijire pentru reclamantă pe perioada gravidității instanța de fond, în temeiul art. 82, alin. (1) și alin. (2), lit. b) din Codul familiei a reținut că aceasta este parțial întemeiată, deoarece s-a constatat că Maria Scobioală se află în a 18 săptămână de sarcină, iar dat fiind faptul că îngrijește de copilul minor xxxxx nu are posibilitatea să se angajeze la serviciu, dispunând încasarea sumei de 1 000 lei lunar, sumă care este reală și rezonabilă.

Subsecvent admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată, instanța de fond în temeiul art. 94, alin. (1) din Codul de procedură civilă a admis și pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Ivan Scobioală la 31 ianuarie 2022 a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, prin care a solicitat repunerea apelului în termen, admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea parțială a pretențiilor și anume încasarea sumei de 1 100 lei lunar pentru întreținerea copilului minor, în rest a respinge pretențiile înaintate. (f.d. 35-35)

Prin încheierea din data de 01 martie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea lui Ivan Scobioală cu privire la repunerea apelului în termen, s-a repus în termen apelul declarat de către Ivan Scobioală. (f.d. 48-49)

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 24 mai 2022 a admis apelul declarat de către Ivan Scobioală, a casat parțial hotărârea din data de 16 decembrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul central cu emiterea în partea casată a unei noi hotărâri prin care a respins acțiunea formulată de către Maria Scobioală împotriva

lui Ivan Scobioală cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru soție pe perioada gravidității. (f.d. 77, 78-80)

Instanța de apel cu referire la argumentele apelantului privind micșorarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor a reținut că acestea nu sunt întemeiate, deoarece suma dispusă spre încasare de către instanța de fond este justă, fiind în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios. Starea materială insuficientă a părintelui nu justifică acordarea întreținerii într-un cuantum diminuat. Părintele are îndatorirea să contribuie la întreținerea copilului într-un cuantum corespunzător necesităților copilului, obligație ce îl impune să desfășoare activitate de muncă, cât și să opteze pentru locuri de muncă cu condiții salariale mai avantajoase, astfel încât să asigure copiilor un nivel de trai adecvat și suficient pentru dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală și socială.

Cu referire la capătul de cerere privind încasarea pensiei de întreținere pentru soție pe perioada gravidității, instanța de apel a concluzionat că este neîntemeiată din motiv că aceasta nu-și găsește justificare în baza probelor anexate la materialele dosarului. La materialele dosarului nu sunt anexate probe suficiente sub aspectul probării păstrării gravidității la data pronunțării hotărârii.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Maria Scobioală, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond. Menționează că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea. (f.d. 89)

Totodată, recurenta a menționat că instanța de apel neîntemeiat a respins proba „confirmarea medicală” privind sarcina acesteia, pe motiv că Maria Scobioală nu se afla la evidența medicului de familie, deoarece la evidența medicului de familie s-a înregistrat când a găsit loc de trai.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 24 mai 2022, expediată participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, la 21 iunie 2022.

Maria Scobioală, în termen, la 13 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel.

La 08 august 2022 și la 27 septembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat copia recursului motivat declarat de către Maria Scobioală la toate adresele lui Ivan Scobioală care figurează în dosar și avocatului acestuia Iulian Pleșca care i-a apărat interesele în instanța de apel. (f.d.94, 98-99)

Correspondența expediată lui Ivan Scobioală la adresa mun. Bălți, str. M. Viteazu, 61, indicată în cererea de chemare în judecată și recurs, a fost returnată instanței de recurs, deoarece adresa este incompletă (f.d. 97). La fel au fost returnate instanței de recurs și corespondențele expediate la adresa indicată de Ivan Scobioală în cererea de apel, r-nul Rîșcani, s. xxxxx, deoarece acesta este plecat (f.d. 101) și de la adresa, mun. Bălți, str. xxxxx, indicată în certificatul medical eliberat de către ÎMSP Spitalul Clinic Bălți prezentat de către Ivan Scobioală în instanța de apel, din motivul nerecepționării. (f.d.111)

Totodată se atestă că avocatul Iulian Pleșca a recepționat copia recursului expediat, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului, însă până la data examinării recursului acesta nu a prezentat opinia asupra argumentelor

invocate în recursul depus de către Maria Scobioală. (f.d. 95)

Dat fiind faptul că instanța de recurs a întreprins toate măsurile posibile de a comunica intimatului și avocatului copia recursului, lipsa unei referințe din partea acestora nu va împiedica Curtea să examineze recursul în fond, mai ales că litigiul prezintă o problemă vitală pentru recurentă și care nu suportă tărăgănare.

În conformitate cu art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului.

Prin încheierea din 28 septembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat admisibil recursul depus de către Maria Scobioală împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Bălți și s-a numit spre examinare, în complet de cinci judecători.

Prin prisma art. 441 și 444 din Codul de procedură civilă recursul se examinează de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate problemele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, intimatul și avocatul acestuia, care a recepționat copia recursului, au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Lipsa reacției din partea acestora nu împiedică examinarea recursului în fond.

În conformitate cu articolul 432, alin. (2), lit. a) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată. Alin. (4) din același articol prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Maria Scobioală întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform prevederilor art. 130, alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multispectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că la xxxxx s-a născut copilul xxxxx, părinții potrivit certificatului de naștere NA-VI 2963048 fiind Ivan Scobioală și Maria Glavaciuc. (f.d. 6)

La 20 ianuarie 2019 Ivan Scobioală și Maria Glavaciuc au înregistrat căsătoria, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie CS-V 1516140. După înregistrarea căsătoriei Maria Glavaciuc a luat numele de familie a soțului Scobioală. (f.d. 5)

Potrivit trimiterii-extras eliberată de ÎMSP SC Bălți, secția consultativă, medic ginecolog, se atestă că la data de 08 octombrie 2021 Maria Scobioală era însărcinată în a 18 săptămână. (f.d. 24)

La 07 octombrie 2021 Maria Scobioală s-a adresat cu prezenta acțiune, prin care a solicitat:

- încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime de 2 000 lei lunar, până la majoratul copilului xxxxx;
- încasarea pensiei de întreținere pentru soția ocupată cu îngrijirea copilului până la atingerea de către xxxxx a vârstei de 3 ani;
- încasarea pensiei de întreținere a Mariei Scobioală pentru perioada gravidității în cuantum de 2 040 lei lunar.

Fiind investită cu examinarea cauzei Judecătoria Bălți, sediul central prin hotărârea din data de 16 decembrie 2021 a admis parțial cererea de chemare în judecată și a dispus încasarea de la Ivan Scobioală în beneficiul Mariei Scobioală pensia de întreținere pentru copilul minor xxxxx în sumă de 1 500 lei lunar și pensia de întreținere a Mariei Scobioală pe perioada gravidității în sumă de 1 000 lei lunar, începând cu 07 octombrie 2021, iar în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 540 lei. (f.d. 27,53-55)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel numai de către Ivan Scobioală, care a solicitat casarea hotărârii în partea încasării pensiei de întreținere a Mariei Scobioală pe perioada gravidității și în partea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor xxxxx.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 24 mai 2022 a admis apelul declarat de către Ivan Scobioală, a casat parțial hotărârea din data de 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central cu emiterea în partea casată a unei noi hotărâri prin care a respins acțiunea formulată de către Maria Scobioală împotriva lui Ivan Scobioală cu privire la încasarea pensiei de întreținere a soției pe perioada gravidității. În rest, a menținut hotărârea instanței de fond. (f.d. 77, 78-80)

Maria Scobioală prin recursul înaintat a criticat soluția instanței de apel în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru perioada de graviditate, menționând că în acest sens instanța de apel a interpretat eronat legea.

Instanța de recurs, judecând cauza în limitele invocate în recurs, consideră că instanța de apel a dat o interpretare greșită materialului probator prezentat de părți și administrat de instanța de fond, fapt ce a dus la emiterea unei decizii eronate în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea de la Ivan Scobioală a pensiei de întreținere a soției pentru perioada de graviditate.

Astfel, problema de bază supusă controlului judecătoresc în faza de recurs constă în verificarea corectitudinii aplicării de către instanța de apel a prevederilor Codului familiei privind obligația soților de a se întreține reciproc precum și

îndeplinirea de către participanții la proces a sarcinii probei ce le-a revenit prin prisma art. 118, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Pentru a elucida aspectele abordate în speță, instanța de recurs va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept material ce reglementează raportul juridic dedus judecării.

Conform art. 82, alin. (1) din Codul familiei, soții își datorează întreținerea materială reciprocă. Aliniatul (2) lit. b) al aceleiași prevederi legale stipulează că în cazul refuzului de a acorda întreținere și dacă între soți nu există un contract privind plata pensiei de întreținere, dreptul de a porni o acțiune în instanța judecătorească privind încasarea acesteia de la celălalt soț îl are soția în timpul gravidității.

Alineatul 3 din art. 82 din Codul familiei indică că pensia de întreținere se plătește persoanelor enumerate la alin.(2) numai în cazul când acestea nu au un venit propriu suficient, iar soțul care datorează întreținere are posibilitatea de a o plăti.

Conform art. 84 din Codul familiei, quantumul pensiei de întreținere încasate de la un soț (fost soț) în favoarea celui alt soț se stabilește de către instanța judecătorească într-o sumă bănească fixă plătită lunar. La stabilirea sumei pensiei de întreținere, se ține cont de situația materială și familială a soților (foștilor soți), de alte circumstanțe importante.

Din conținutul normelor de drept citate rezultă că soții au obligația de a se întreține material reciproc, de acest drept dispune soția pentru perioada gravidității cu condiția că nu are un venit propriu suficient.

În speță se atestă că Maria Scobioală la 08 octombrie 2021 era însărcinată în a 18 săptămână, fapt confirmat prin trimiterea-extras eliberată de ÎMSP SC Bălți, secția consultativă, medic ginecolog. (f.d. 24)

Totodată, se constată că Maria Scobioală nu era angajată în câmpul muncii, deoarece la întreținerea acesteia se afla copilul xxxxx, născut la data de xxxxx.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că Maria Scobioală, în temeiul art. 82, alin. (1), lit. b) și alin. (3) din Codul familiei, are dreptul de a solicita încasarea pensiei de întreținere pentru perioada gravidității.

Instanța de apel a respins pretenția cu privire la încasarea de la Ivan Scobioală a pensiei de întreținere a soției pentru perioada gravidității, invocând lipsa probatoriului în acest sens.

Această concluzie a instanței de apel este considerată ca fiind eronată de către instanța de recurs din motivul aprecierii arbitrare a probelor prezentate de către Maria Scobioală și anume trimiterea-extras eliberată de ÎMSP SC Bălți, secția consultativă, medic ginecolog, prin care se confirmă că la 08 octombrie 2021 aceasta era însărcinată în a 18 săptămână. (f.d. 24)

În circumstanțele relatate Colegiul lărgit reține că instanța de fond corect a constatat că pârâțul Ivan Scobioală în virtutea legii datorează întreținerea soției pentru perioada gravidității, ori s-a confirmat faptul că la data depunerii cererii de chemare în judecată Maria Scobioală era însărcinată și nu era încadrată în câmpul muncii.

Instanța de recurs consideră ca fiind lipsit de suport probator argumentul instanței de apel, precum că reclamanta urma să prezinte probe privind păstrarea sarcinii la momentul emiterii hotărârii, ori Maria Scobioală a prezentat trimiterea-extras eliberată de către medicul ginecolog al ÎMSP SC Bălți, care confirmă diagnosticul GIV, PIII, AvI, sarcină 18 săptămâni.(f.d.24) Mai mult, potrivit

certificatului de naștere NA-VI 3606766, Maria Scobioală la data de xxxxx a născut copilul xxxxx. (f.d.90)

Faptul că Maria Scobioală nu era înregistrată la medicul de familie nu constituie o condiție obligatorie de a demonstra prezența sarcinii. Înregistrarea la medicul de familie este un drept al pacientului dar nu o obligație. Astfel, instanța de recurs subliniază că nu are relevanță faptul neînregistrării Mariei Scobioală la medicul de familie, ori obligația soțului de a întreține soția pe perioada gravidității nu este condiționată de această circumstanță. Legislatorul prin alin. (3) al art. 82 din Codul familiei a prevăzut expres condițiile care urmează a fi întrunite pentru încasarea pensiei de întreținere pe perioada gravidității și anume în cazul când soția nu are un venit propriu suficient, iar soțul care datorează întreținere are posibilitatea de a o plăti.

În speță, s-a constatat cu certitudine că la momentul depunerii cererii de chemare în judecată Maria Scobioală, pe lângă faptul că era însărcinată, avea la întreținere doi copii minori, fiica xxxxx născută la data de xxxxx și fiul xxxxx născut la data de xxxxx, fapt confirmat prin informația nr. 21 din 03 februarie 2022 eliberată de către Primăria s. xxxxx, r-nul Drochia. (f.d. 70)

Prin urmare, Maria Scobioală nu avea posibilitatea să se angajeze în câmpul muncii, deci nu avea un venit propriu suficient.

În consecință, având în vedere cele expuse, instanța de recurs consideră întemeiată hotărârea instanței de fond în partea dispunerii încasării de la Ivan Scobioală în beneficiul Mariei Scobioală a pensiei de întreținere pentru perioada gravidității în sumă bănească fixă de 1 000 lei lunar, începând cu 07 octombrie 2021.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiului indicat la articolul 432, alin. (2), lit. a) și b) și alin. (4) din Codul de procedură civilă și a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale. Totuși, completarea considerentelor hotărârii din data de 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central nu poate fi calificată ca o încălcare decisivă a art. 432, alin. (4) din Codul de procedură civilă, cât timp instanța de recurs a acceptat punctul de vedere juridic al acesteia, iar, per ansamblu, instanța de fond a răspuns la principalele elemente din dosar. Instanța de recurs observă că esența deciziei din data de 24 mai 2022 a instanței de apel nu corespunde standardelor de mai sus. Astfel, datorită acestor constatări, Colegiul de control judiciar consideră că erorile depistate pot fi corectate prin casarea deciziei contestate și menținerea hotărârii primei instanțe.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul formulat de către Maria Scobioală, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea instanței de fond.

În conformitate cu articolul 445, alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Maria Scobioală.

Se casează decizia din 24 mai 2022 a Curții de Apel Bălți emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Scobioală împotriva lui Ivan Scobioală privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a pensie de

întreținere a soției pe perioada gravidității.

Se menține hotărârea din data de 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Maria Ghervas